

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/213/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8821202276
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8821202276.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú P. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, dieťa rodičov: matky O.. E. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. Z. XX/XX, R. F. Q., prechodne bytom E., a otca L. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. P. XX, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 6P/143/2021-7 zo dňa 22.10.2021, takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Na základe podnetu Okresného súdu Vranov nad Topľou súd uznesením č. k. 6P/143/2021-4 zo dňa 14.10.2021 začal bez návrhu konanie o nariadenie neodkladného opatrenia o uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, a asistovaného kontaktu otca s mal. dieťaťom.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„N a r i a ď u j e toto neodkladné opatrenie:

U k l a d á rodičom maloletého dieťaťa O.. E. G., nar. XX.XX.XXXX a L. O., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v B., v rozsahu minimálne 30 hodín, na obdobie jedného roka od vykonateľnosti tohto uznesenia a zároveň asistovaný styk otca s mal. P. G., nar. XX.XX.XXXX za prítomnosti odborných zamestnancov B., za účelom počiatočnej realizácie styku otca s mal. dieťaťom, bez prítomnosti matky. Asistovaný styk sa bude realizovať každý piatok v kalendárnom týždni v čase od 14:30 hod. do 16:00 hod. počas obdobia jedného roka od vykonateľnosti tohto uznesenia. Odborní zamestnanci sú oprávnení z dôvodov na strane dieťaťa každé jednotlivé stretnutie kedykoľvek, aj predčasne ukončiť.

Matka je p o v i n n á maloletú na asistovaný styk s otcom včas a riadne pripraviť a zabezpečiť jej účasť v stanovenú hodinu v B..

V prípade, ak sa výchovné opatrenie alebo asistovaný styk z vážnych dôvodov nebude môcť realizovať, rodičia sú p o v i n í oznámiť túto skutočnosť odbornému zamestnancovi B. najneskôr 48 hodín pred začiatkom stretnutia, inak bezprostredne po jej vzniku.

Týmto neodkladným opatrením sa na čas jeho nariadenia m e n í rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8P/92/2017-71 zo dňa 31.05.2018 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 8P/92/2017 - 92 zo dňa 17.01.2019 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 24CoP/23/2019-102 zo dňa 22.8.2019 o úprave styku otca s mal. dieťaťom.“

3. Rozhodnutie súd právne zdôvodnil ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, 2, 3, § 329 ods. 1, 2, § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“), § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj ako „CMP“), § 37 ods. 2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o rodine“), § 45 ods. 1 písm. b), § 45 ods. 8 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“), § 3 ods. 1 až 3 Vyhlášky Ministerstva Spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých.

4. Súd mal nepochybne zistené, že vzťahy medzi rodičmi sú značne problematické a konfliktné, komunikácia je vážne narušená. Bez odbornej pomoci nie sú rodičia schopní zvrátiť tento nežiadúci stav, preto je potrebný rýchly zásah zo strany súdu. Z toho dôvodu súd uložil rodičom výchovné opatrenie tak, ako je to uvedené vo výroku uznesenia.

5. Z dokazovania vykonaného v konaní vedenom pod sp. zn. 8Em/4/2016, o výkon rozhodnutia súd zistil, styk otca s maloletým sa nerealizuje v zmysle právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Stretnutia sa uskutočňujú sporadicky, trvajú len zopár minút a dieťa reaguje odmietavo. Je zrejmé, že medzi maloletým a otcom nie je vybudovaný pozitívny citový vzťah, preto je potrebné citlivo pristúpiť k jeho vybudovaniu. Možno je to len za prítomnosti odborníka, ktorý bude korigovať priebeh stretnutia tak, aby sa eliminovali akékoľvek negatívne vplyvy stretnutia. Súd dal zároveň možnosť odborným zamestnancom B. predčasne ukončiť jednotlivé stretnutia, sledujúc pritom najlepší záujem maloletého dieťaťa. Pre konflikty rodičov nie je tiež vyhovujúce, aby sa asistovaný styk realizoval za prítomnosti matky.

6. Nariadené neodkladné opatrenie má dočasný charakter a bude trvať po dobu jedného roka od nadobudnutia jeho vykonateľnosti.

III. Obsah odvolania matky

7. Proti uzneseniu podala odvolanie matka, namietajúc, že nie je žiaden dôvod pre nariadenie neodkladného opatrenia a toto nie je v záujme maloletej. Podľa dohody s otcom sa začali realizovať stretnutia, ktoré otec využíval na vyvolanie hádok. Tým len potvrdil, že k dcére nemá vybudovaný vzťah. Ako inak si vysvetliť jeho vulgárne nadávanie na partnera matky, za ktoré bol uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Napadnuté uznesenia navrhla matka zrušiť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj ako „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné.

9. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Výkon ich rodičovských práv a povinností k mal. P. bol upravený rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/77/2016 zo dňa 07.07.2016. Súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej je otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý párný týždeň v sobotu a v nedeľu vždy v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod., za prítomnosti matky.

10. Styk otca s maloletou však celkom zrejme neprebíha bez komplikácií. O uvedených skutočnostiach svedčí prebiehajúce konanie o výkon rozhodnutia. Uznesením č. k. 8Em/4/2016-3 zo dňa 30.01.2017

Okresný súd Vranov nad Topľou nariadil výkon rozsudku o úprave styku otca s maloletou. Stretnutia prebiehali len sporadicky, dieťa malo voči otcovi odmietavý postoj. Ich vzájomný citový vzťah nie je vybudovaný, pričom zároveň zrejme nemožno od rodičov očakávať zvrátenie súčasného stavu. Ich vzťahy sú konfliktné, bez schopnosti konštruktívnej komunikácie. Z tohto dôvodu pristúpil súd prvej inštancie k úprave asistovaného styku otca s maloletou. Prítomnosť odborníka počas priebehu styku považoval súd za potrebnú v záujme dosiahnutia citlivého prístupu k vážne narušenému vzťahu maloletej s otcom. Pre účely eliminácie negatívnych vplyvov disponuje zamestnanec B. oprávnením predčasne ukončiť styk, ak by jeho ďalšie pokračovanie malo predstavovať nadmerný stres u maloletej.

11. V kontexte odvolacích námietok matky pre nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené predpoklady, zároveň neodkladné opatrenie nesleduje záujem maloletej. S uvedenými výhradami matky sa odvolací súd nestotožnil, pričom svoje rozhodnutie argumentuje nasledovne.

12. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

14. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

15. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

16. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, odvolací súd skúmal aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

18. V zmysle demonštratívnych kritérií posudzovania najlepšieho záujmu, uvedených v čl. 5 zákona o rodine, dieťa má prezumovaný záujem budovať a rozvíjať citové väzby s obidvomi rodičmi. Rodičovský vzťah pritom odvolací súd vníma vo svojej rozhodovacej činnosti ako jeden z najdôležitejších spoločenských vzťahov, do značnej miery formujúci osobnosť dieťaťa. Ak maloleté dieťa odmieta otca, z čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyplýva štátu pozitívny záväzok chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nie je dovolené stýkať sa alebo len zriedka, to znamená, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi ani vzniknúť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho

súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov (Gorgulu versus Nemecko), resp., že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne, slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča (Hansenová versus Turecko).

19. V preskúmanom prípade vyšlo najavo, že maloletá P. odmieta otca, no zároveň sa možno domnievať, že jej vzťah s otcom smie byť do určitej miery deformovaný vzájomným konfliktným nastavením rodičov. Úprava styku otca s maloletou podľa rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/77/2016 zo dňa 07.07.2016 osvedčene nezodpovedá záujmu maloletej, práve z dôvodu prítomnosti matky počas priebehu styku. Súd prvej inštancie správne pristúpil k forme asistovaného styku. Bez prítomnosti matky by sa mali eliminovať konflikty, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú atmosféru styku, a tým pádom mária účel stykom sledovaným. Na druhej strane, prítomnosť odborníka by prezumovane mala korigovať priebeh styku, aby predovšetkým správanie otca zodpovedalo aktuálnemu citovému nastaveniu maloletej.

20. Zhrnúc uvedené, prístupenie k asistovanému styku s maloletou mienilo sledovať najlepší záujem maloletej, aby tá mala vytvorený priestor pre budovanie vzťahu s otcom, bez rušivých vplyvov, vyvstávajúcich z konfliktného nastavenia rodičov.

21. V prevyšujúcom rozsahu uložil súd prvej inštancie povinnosť rodičom podrobiť sa výchovnému opatreniu. Uvedené rozhodnutie sa nedotýka mal. P., v dôsledku čoho považuje odvolací súd námietky matky za neopodstatnené. Navyše, maloletá potrebuje pre svoj zdravý vývin pokojné rodinné prostredie, ktoré je vo výraznej miere determinované komunikáciou rodičov. Aktuálne existujúci stav je v tomto smere nežiaduci, vyžadujúci odbornú pomoc, keďže rodičia nie sú schopní zvládnuť svoje konflikty svojpomocne. Výchovné opatrenie odvolací súd vníma ako vhodne zvolený prostriedok nápravy rodinných vzťahov, sledujúci predovšetkým záujem dieťaťa na jeho zdravom dospievaní, fyzickom aj citovom.

22. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

23. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).